

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Vitézfalva - Budapesten*

Forrás:

Magyarország

Bp

(Hely)

1928. 12. 21.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

33197

Hely

Idő

"1928"

Személy

Vitézfalva – Budapesten

A Vitézi Rend a maga erejéből és a főváros segítségével egy megkapóan szép és izig-vérig nemzeti tartalmu gondolatot készül megvalósítani. Egy új telepdedést, ideális megtervezésű falut szándékozik építeni a főváros területén, szép és egészséges helyen, mintaszerűen felszerelve közműekkel, építkezésében és minden formájában szinmagyar stílusban és a legfejlettebb kultúrával s e falunak lakói azok volnának, akik magyarságukról háboruban és békében teljes próbát tettek s akik még nevükben és viseletükben is nyilvánvalóan és példásan magyarok: a Vitézi Rend tagjai. Itt élnének az anyagilag és erkölcsileg független és kifogástalan életű vitézek a sok tekintetben nemzetközi formájú életben sodródó világvárosnak, a mi nemzeti fővárosunknak, példájául, szellemének és biztonságának öreiként, veszélyek esetén védelmére s ha az idegenforgalom révén idevetődő külföldieknek majd kivánságukra mutatni kell a magyar fővárosban valami tisztán és nemesen, modernül és ősi gyökérrel magyar világot: ide kell majd őket hozni és meg kell mutatni nekik Vitézfalvát. Vagy ha az ország vldékeiről fölvetődik a nevelés alatt álló ifjúság, el lehessen őket hozni

ide és meg lehessen nekik mutatni, hogyan becsüli meg a nemzet az érette étellel-halállal áldozókat s hogyan kell példájuk szerint a többi falvának is minél magyarabbul, mintaszerűen kultúrált faluban-városban élni.

A gondolat tulajdonképpen ősrégi gyökerű, kiváltképpen nálunk, magyaroknál. Ahogy a rómaiak is földbirtokkal telepítették le és kötötték nyugalmasabb élethez legérdemesebb veteránjait, úgy minálunk is a honfoglalástól kezdve szokásban volt, sőt a háborúk után el se maradhatott az érdemesebb katonák telepítése. Így telepítették be Anonimus szerint már Árpád is az országot, így telepítették a fegyveres szolgálatot teljesített és arra jövőben is kész kunjainkat. Bocskai a hajdukat és ismeretes, hogy így indult meg a Vitézi Rend mozgalma is, amely a világháborus-eredetű érdemeket és megbizonyított életrevalóságot s nemzeti hűséget megváltható vitézi telekkel jutalmazza. E mozgalommal, mint ismeretes, a közel tízezernyi vitéz már majdnem egyharmadrészben vitézi telekhez jutott és minden vidéken mintaszerű gazdálkodással s feddhetetlen nemzeti érzéssel ad példát környezetének s végzi a legjobb értelemben vett konszolidáció munkáját.

Budapestet tegyük minél magyarabbá!

A fővárosban és környékén az utóbbi századok folyamán egy igen nagyarányú és, sajnos, a nemzet életérdekeivel nemcsak ellentétes, hanem éppen a nemzet ellen véghezvitt ugyanilyen telepítés folyt már le, amikor a török kiűzése után nem is annyira a töröktől, hanem éppen a birtokukból kiűzött magyaroktól elvett földeken rengeteg idegent, főleg németet telepítettek le. Mihelyt a Budát 1686-ban ostromló brandenburgi és egyéb német csapatok megszállottak a Buda körüli lejtőkön, már fölsozították maguk között a még el se foglalt magyar területeket, még az ősi magyar neveket is máról-holnapra el akarták törölni, ekkor adták a Budára nyugatról néző Svábhegynek nevét, ekkor telepítették be sűrűn németiséggel nemcsak a főváros környékét, de majd az elfoglalt fővárosokban, Budán és Pesten nem is engedtek letelepedni egytömegben és belterületen magyarokat, nehogy e városok magyar jellegüekké válhassanak.

Pedig az egész mindössze egy néhány hetes hadjárat volt, amelyben a magyarok elsősorban vértettek s az eredmény mégis az lett, hogy Buda, Pest és Óbuda s az egész környék teljesen elnémetesedett, a környék pedig — páratlanul az egész világ fővárosai között — ma sem magyar nyelvű, bár érzésben azóta kifogástalanul magyar lett.

Természetes gondolat tehát azt tervezni, hogy Budapestnek, egyetlen igazi nagyvárosunknak, nemzeti életünk legmagasabb szinterének nemzeti jellegét és jellemét, faj- és életstílus szerint, mi-

nél magyarabbá tenni igyekezzünk. Hiszen éppen ennek a nemzeti jellemnek hiánya okozta a háboru után, hogy a forradalmi lázoknak áldozatul estünk, — bizonyos, hogy ha akkor legalább ezer kipróbált és szervezett vitéz lett volna Budapesten: a forradalom nem vehetett volna erőt rajtunk és ilyen mélyre a történelmünk nem zuhanhatott volna. S ezer vitéznek szervezett, jól kiépített tábora mai napjainkban s az ezutáni európai történelem bármiféle váratlan válságában egymagában is biztosítéka lehet annak, hogy a társadalmi rend ilyen szörnyű csapást, a nemzeti élet ilyen súlyedést többé nem szenvedhet.

Körülbelül ezer, éppen a Budapesten élő és nagyrészt a budapesti vitézi szék-kapitányság szervezetébe tartozó vitézek száma. A forradalmaink idején fájdalomosan nélkülözött erkölcsi, de alkalomadtán katonai erejünek is tekintetbe vehető szervezet ime már megvan, csak még a vára hiányzik.

A budapesti vitézek, akiknek több mint kétharmada tisztí vitéz, nem telepíthetők vitézi telekre, de hivatalnoki vagy szabadpályájú foglalkozásuk miatt nem is vállalhatnak a vitézi telekkel kötelezőn velejárá intenzív földmives-gazdálkodói életet. Óhajtható volna viszont, hogy ezek is ingatlanhoz kötve, érdekeikkel és erkölcsi-szellemi életükkel a főváros életébe állandó és megtartó erőikkel bekapcsolódjanak. A saját házhoz kötött élet nekik és utódaiknak nemesebb és konzervatívabb fejlődést, a főváros

belső életének nemzetibb elemeket, értékes és megbízható jellemvonásokat adhatna.

Vitéz *Halmay* Máriusz örnagy vetette föl először azt a gondolatot a főváros tanácsához intézett beadványában 1926 áprilisában, hogy a főváros, mely az összes magyar törvényhatóságok közül még csak egyesegyedül nem róttá le a földbirtokreformban elért kötelezettségét az Országos Vitézi Rend iránt, adjon — nem földbirtokot, hanem háztelket a fővárosban élő vitézeknek. A Parkasréten eiterülő 17 holdnyi területet kérte a vitézek számára, amelyen a vitézek részint önálló parcellákon, részint társasházakban megtelepedhessenek. Ezt a területet a Vitézi Rend a maga erejéből és a fővárosnak is segítségével közművekkel

mintaszerűen ellátva, egy mintaszerű és teljesen magyaros kiképzésű telepnek építené ki.

Vitéz *Halmay* örnagynak ez elszigetelt mozgalma után maga a Vitézi Rend intézett hivatalos átiratot a székesfőváros tanácsához 1926 augusztusában, majd decemberében s ebben bevezetésül fölserolta, hogyan teljesítették az ország egyes törvényhatóságai és közegei — a földbirtokrendezés során magánosoktól megváltott váltságföldek kivül — a Vitézi Rend iránt érzett hálájukat és megbecsülésüket följánlott telek- és földbirtokrészekkel, amire egyébként a földbirtokrendezési törvény is kötelezi valamennyi törvényhatóságot és községet.

A magyar főváros eddig semmit nem adott a Vitézi Rendnek

Hogy csak néhány példát említsünk: Debrecen város 300 holdnyi telket és házhelyet ajánlott föl a Vitézi Rend céljaira. Szeged 225-öt, Kecskemét megajánlása 200 hold, Karcagé 100 hold, Nyiregyházaé 75 hold, Székesfehérváré 29 hold, Bajác 37 hold, még a kis új megyei székhely, Berettyóújfalú is 152 holdat tudott följánlani, a kisterületű Esztergom 18 holdat, Gyöngyös 20-at, Hajdunánás 20-at, Szentés 18-at, Mezőberény 17-et, Makó és Szeghalom 20—20 holdat, ezekhez csatlakoznak a mezei törvényhatóságok följánlásai, a turkevei közbirtokosság 108 holdja, a honvérelmi minisztérium 429 holdja s első fölhívásra 305 magánszemély is följánlott 11.081 holdat. Megjegyezzük, hogy mindeme följánlások adatai 1926-ból valók, azóta a Vitézi Rend már mintegy 70.000 katasztrális hold följánlott ajándék- és váltságfölddel rendelkezik.

Budapest, éppen a magyar főváros az egyetlen törvényhatóság, amely még eddigelé semmivel sem adózott a Vitézi Rend gondolatának és a Budapesten élő mintegy ezer főnyi vitézi rendbeli, közte mintegy hétszáz tisztí vitéz, egyetlen csoportja a Vitézi Rendnek, mely még semmiben nem részesedett. Míg például Baranyamegye vitézei 48 százalékban, a somogy- és békésmegyeiek ugyancsak 48—48 százalékban, a csongrádiak 50 százalékban, a hajdumegyeiek 52, a soproniak 53, a bácsbodrogiaiak 55 s a tolnaiak 71 százalékban el vannak látva vitézi telekkel, Budapest vitézei, a Vitézi Rendnek legkultúraltabb, sok tekintetben igenértékes elemei még semmit sem

kaptak. És talán szerencse is a legkedvezőbb megoldás kiválaszthatása céljából, hogy a magyar székesfőváros a maga ezirányú adójának lerovását mindmostanáig halogatta. Budapest székesfőváros közönsége, kivált mai vezetőségének idején, bizonyosan eléggé tudja és legmagyarabbul átérzi, hogy Budapestet nemcsak székesfőváros volta, hanem forradalmakbéli multja és a jövő megalapozására irányuló gondoskodása is arra kötelezi, hogy a Vitézi Rendnek a legszébb, legméltóbb és leggyümölcsözőbb otthontelket adja s amint tudjuk, Budapest székesfőváros tanácsában és képviselőtestületében meg is van a legőszintébb hajlandóság, hogy ezt a gyönyörű gondolatot valóra váltani segítse.

Arról van szó, hogy a főváros külterületén, de a főváros belsőbb forgalmába is bekapcsolható, szép és egészséges részen legalább akkora területet engedjen át a Vitézi Rendnek e rendházai, telepe számára, mint például Mezőberény, vagy Szeghalom községek. Néhány százszázad részét tehát annak, amit a magyar főváros elnemzetietlenítésére adni, Budapest visszafoglalása után ajándékba adni nem sajnáltak idegenektől. Ezen a területen fölépülne Vitézfalva, Vitéztelek, vagy Vitéztelep néven az ország legmintaszerűbb, legszebb, legmagyarabb stílusú községe, természetesen, behelyezkedve a főváros autonómiájának körletébe. Aminthogy csupa magyar nevű magyarok népesítenék be ezt a falut, mert hiszen a Vitézi Rend minden tagja magyar nevű, ugyanugy magyar volna itt a házak s kertek stílusától kezdve a falu

minden porcikája, minden igaz művészek, nemcsak magyarnak, de idejövő idegennek is gyönyörűségére s okulására.

E fővárosi területnek, melynek esetleg nem is kell teljesen ajándékszámba mennie, fényesen megtérülne a haszna a területnek jövedelmezőbbé válása, adói, stb., sőt nem utolsó részben idegenforgalmi hasznai révén is. De, természetesen, legfőbb haszna az erkölcsi értéke volna a nemzet nevelésében, biztonságának, becsületességének érzetében.

A töröktől való visszafoglalás után az ellenséges' összbírodalomnak foglalták el a magyar fővárost az akkori nagyarányú telepítésekkel. Ez új telepítés Magyarországnak foglalja majd el Budapestet. Egész-Magyarországnak.